

Bij de beek Besor

1.

Je kunt geen krant open slaan of je leest het woord “crisis”. Eurocrisis, economische en politieke crisis, schulden crisis etc. Het woord 'crisis' heeft in het dagelijkse spraakgebruik een negatieve lading, maar van oorsprong is de term neutraal. Het Griekse werkwoord *krinomai* heeft de betekenissen onderscheiden, beslissen en beslechten. Zo bezien, is een crisis een moment van [waarheid](#) en keuzes; een moment waarop een beslissing moet worden genomen die van grote invloed is op de toekomst. Ook in de bijbel lees je over mensen die door een crisis gaan. Hoe maken zij keuzes? Vanochtend lezen we over David en staan we stil bij een verhaal uit het Oude testament, waarin David ook een crisis treft en God laat zien, dat Hij een gevende God is. Onder ander komen twee vragen aan de orde: Hoe ging David om met deze crisis **en** als God een gevende God is, welke houding vraagt dat van ons? Het minder bekende verhaal van David bij de beek Besor wijst een richting.

2.

Wat was er gebeurd? David werd achtervolgd door Koning Saul, die hem naar het leven stond. David besluit, dat het bij de Filistijnen veiliger is om te leven. Zijn mannen en hun vrouwen en kinderen trekken achter hun leider David aan. Zij gaan wonen in Siklag, een klein stadje op het platteland in het land der Filistijnen. Dat is bij het huidige Gaza. Maar in het land van de Filistijnen aangekomen, moet David zich in allerlei bochten wringen om het vertrouwen van de koning van de Filistijnen vast te houden. In die tijd was het politiek onrustig tussen een aantal volken. Dat is de achtergrond van het Bijbelgedeelte 1 Samuel 30.

Tijdens de preek wil ik enkele delen van het boek 1 Samuel 30 lezen. We lezen een deel vanaf vers 1.

1 Drie dagen later kwamen David en zijn mannen bij Siklag aan. Tijdens hun afwezigheid hadden de Amalekieten¹ een plundertocht ondernomen in de Negev; ook Siklag hadden ze overvallen. Ze hadden de stad in de as gelegd² en de vrouwen, van jong tot oud, als gevangenen weggevoerd. Er was niemand gedood, maar ze hadden de vrouwen op hun tocht meegevoerd.³ Toen David en zijn mannen bij Siklag aankwamen en zagen dat de stad in de as was gelegd en dat hun vrouwen en kinderen

¹ Amalekieten is een nomadenstam die woonden in de woestijn.

waren weggevoerd, 4 begonnen ze luidkeels te jammeren, tot ze geen kracht meer hadden om te huilen. 5 Ook de beide vrouwen van David waren verdwenen: Achinoam uit Jizreël en Abigail, de vroegere vrouw van Nabal uit Karmel. 6 David kreeg het zwaar te verduren, want zijn mannen waren zo verbitterd over het verlies van hun kinderen dat ze hem dreigden te stenen. Daarom zocht hij steun bij de HEER, zijn God.

3.

De mannen van David zien de rokende resten van hun stad. Hun stad is platgebrand. Hun vrouwen en kinderen zijn weggevoerd. Ook Davids vrouwen zijn weg. En al die sterke mannen beginnen te huilen, totdat ze geen tranen meer over hebben. Hun verdriet wordt woede. Hun woede wordt verbittering. Ze zoeken een zondebok: David is de schuldige. David heeft gefaald. David schiet te kort. En ze worden woedend op David. Ze willen hun leider stenen. Opstand.

4.

Hoe zal David zich in deze benarde situatie gevoeld hebben en wat zal hij gedacht hebben? Misschien: wat ben ik nog waard? Wat is mijn leven nog waard? Ben ik in het verleden tekortgeschoten in keuzes die ik heb gemaakt. Hoe nu verder? Dit zijn gedachten die wij ook herkennen als wij het moeilijk hebben.

5.

Wat doet David in deze crisis? Hij zoekt steun bij de HERE, zijn God. Wat een prachtige zin. Laten we eens kijken wat dit betekent: hij zoekt steun bij de Here, zijn God.

Hier is geen zoeken bedoeld in de zin van waar en bij wie kan hij steun verwachten? Immers, hier wordt gesproken over zijn God. David zoekt op de bekende weg. David heeft namelijk eerder in zijn leven al geïnvesteerd in de relatie met God. In de psalmen kunnen wij meelesen hoe David zijn hoogte en dieptepunten neerlegt bij God en deelt met God. Hierdoor heeft hij God beter leren kennen en weet hij waar hij in deze crisis moet zijn.

David zoekt steun bij de Heer, zijn God. Dat is een gebed. In een andere vertaling staat: Hij sterkte zich in de Heer, zijn God (2x). Hij putte moed en kracht uit God, omdat hij God als zijn God heeft leren kennen.

6.

In 1 Samuel 30 lezen we niet hoe de dreiging tegen David verdween en hoe God reageerde op dit gebed van David. Daarvoor moeten we naar de door David zelf geschreven psalm 18. Daarin beschrijft hij deze periode van zijn leven. David zoekt steun, en de Heer was hem tot steun, lezen we daar. Wat hield die steun van God in? Achteraf zegt David hoe hij die steun heeft ervaren en dat heeft alles met de gevende houding van God te maken. In psalm 18 vers 20 zegt David, die in een dreigende situatie zat, daarover:

20 Hij leidde mij weg uit de nood en gaf mij ruimte, bevrijdde mij, omdat hij mij liefhad.

Vanuit het perspectief van God gezien kun je het ook zo zeggen:

David, omdat ik je lief heb, geef ik je een uitweg uit deze dreigende omstandigheden

David, omdat ik je lief heb, geef ik je ruimte in deze beknellende situatie

David, omdat ik je lief heb, geef ik je verlossing van alles waaraan je vastzit.

God geeft uitkomst. God laat hier zien dat Hij bij machte is een gevende en betrokken God te zijn.

Ik vind het gegeven, dat God ruimte kan geven in een moeilijke situatie prachtig. David duidt God als ruimtegever. Ik wil daar nog verder bij stilstaan. Weet u, in ons leven zijn veel ruimtenemers. Ruimtenemers die ons denken en leven overvol maken. Ruimtenemers die soms ongezond zijn.

Een recent voorbeeld. Ik sprak laatst een coach en hij vertelde mij het volgende. Hij coacht een jonge student die verslaafd is aan de sociale media. Hij twitterde, emailde, sms'te dag en nacht. Hij zat voortdurend op facebook, hyves en msn. Deze student wilde 24 uur per dag bereikbaar en online zijn. Hij was daar zo op gericht dat hij geen concentratie meer kon opbrengen om een studieboek in te kijken. Met als gevolg dat zijn studieresultaten fors achterbleven. Dit is een voorbeeld van wat een ongezonde ruimtenemer kan worden.

Ongezonde ruimtenemers kunnen ook onze overvolle agenda's zijn en bijvoorbeeld de cultuur om alles uit het leven en relaties te halen. Wat zijn jouw te grote ruimtenemers?

7.

Van David leren we, dat we in een stressvolle situatie ruimte kunnen krijgen door gebed en steun te vragen aan God. En God kan ruimte geven. Hoe het precies werkt weet ik niet, maar ik geloof dat God via zijn Heilige Geest ons ruimte en vrede kan geven in ons hart, ook al is de situatie moeilijk. God kan ons uittillen boven onze problemen, zodat wij ruimte krijgen om een stapje verder te zetten.

8.

Het verhaal gaat verder:

8 David raadpleegde de HEER: 'Moet ik deze bende achtervolgen? Zal ik ze inhalen?' 'Ja,' antwoordde de HEER. 'Achtervolg hen; je zult ze zeker inhalen en de gevangenen bevrijden.'

9 David ging met zijn zeshonderd mannen op weg. Bij het dal van de Besor gekomen hielden de achterblijvers halt, 10 tweehonderd man die te uitgeput waren om het dal over te steken. Met vierhonderd man zette David de achtervolging voort.

9.

Ze komen bij de beek Besor. Ze zijn uitgeput.

En tweehonderd van de zeshonderd mannen zijn zo uitgeput, dat ze niet verder kunnen.

Met vierhonderd man trekt David verder de woestijn in op zoek naar de vijand.

10.

En we kennen de afloop: David vindt de Amalekieten, de nomadenstam. Verslaat hen. En trekt met een grote buit en met alle vrouwen en kinderen ongedeerd terug naar de beek Besor.

Eind goed, al goed. Wat een succes. Dit lijkt het hoogtepunt van het verhaal. De climax.

Maar dat is het niet.

11.

Het hoogtepunt vind je bij de beek Besor. Dit gedeelte gaat over het principe: God geeft en wij mogen ontvangen en weer uitdelen.

21 Toen David weer terugkwam in het dal van de Besor, werden hij en zijn mannen opgewacht door de tweehonderd man die daar waren achtergebleven omdat ze te moe waren om met hem mee te gaan. Hij ging naar hen toe en vroeg hun hoe het met ze was. 22 Onder de mannen die met David waren meegegaan, was echter een aantal kwaadwillige lieden die zeiden: 'Omdat zij niet met ons zijn meegegaan, krijgen ze niets van de buit die wij heroverd hebben. Ze kunnen hun eigen vrouwen en kinderen terugkrijgen en dan moeten ze maar gaan.' 23 Maar David zei: 'Nee, mannen, geen sprake van. Het gaat hier om een geschenk van de HEER: hij heeft ons gespaard en de bende die ons had overvallen aan ons uitgeleverd. 24 Denken jullie dat iemand het met jullie eens is? Nee, degenen die hebben deelgenomen aan de strijd krijgen evenveel als degenen die zijn achtergebleven om de spullen te bewaken: ze moeten de buit samen delen.' 25 En zo gebeurde het voortaan. Deze regel, die door David is ingesteld, geldt in Israël tot op de dag van vandaag.

12.

Stel je eens voor: als de vierhonderd man terugkeren bij de beek Besor, dan vinden ze daar de tweehonderd man, de zwakkeren, die uitgeput waren achtergebleven. Vol blijdschap omhelzen de 200 mannen hun vrouwen en kinderen. Omhelzen zij de overwinning, waar ze niets voor hebben gedaan.

Maar nu trekken de andere 400 mannen een streep: die tweehonderd mogen hun vrouwen en kinderen natuurlijk terugkrijgen. Maar ze krijgen niets van de buit. Die is voor de vierhonderd, die de verschrikkingen van de woestijn hebben getrotseerd. Zij hebben moeten vechten en de buit door de hitte moeten dragen. Die buit is voor hen. Het lijkt logisch. En de sfeer wordt grimmig.

13.

En dan komt David tussenbeide bij de beek Besor.

Het is de climax van het verhaal.

David zegt: "Nee, mannen, geen sprake van. Het gaat hier om een geschenk van de HERE: hij heeft ons gespaard en de bende die ons overvallen had aan ons uitgeleverd.

(...) degenen, die deelgenomen hebben aan de strijd krijgen evenveel als degenen, die zijn achtergebleven om de spullen te bewaken: ze moeten de buit samen delen”.

Een geschenk van de HERE.

Want wie waren ze nu eigenlijk allemaal?

Een samengeraapt stel. Vogelvrij. Met niets in hun achtergrond waar een mens trots op kan zijn. Mensen opgevist uit de rand van de samenleving en in de genadeloze woestijn gevangen. En ook nog eens door Gods hand naar de overwinning geleid.

Hoe kun je dan praten over een eerlijke verdeling van de buit?

David zag het heel scherp: het is allemaal een geschenk van de HEER. We noemen dat genade. Dat is de gevende liefde van God.

14.

Het gaat hier om een geschenk van Heer. Een geschenk van Heer is ook bijvoorbeeld:

- jouw talenten,
- jouw tijd,
- jouw geld,
- jouw huis.

Het is een geschenk van God. Dat is goed om te beseffen. Deze geschenken zijn niet voor ons zelf alleen, maar ook om door te geven en van te delen. Juist in deze tijd, waarin hebben en houden zo belangrijk is, kunnen wij, ons al christenen, onderscheiden door een houding van geven en delen. Denk er eens over na, wat jij de komende week kan geven aan je omgeving, wat je van God hebt gekregen?

15.

En dan nog iets. Zijn wij ook niet achtergebleven bij de beek Besor, terwijl de zoon van David, Jezus, naar het kruis werd gevoerd.

Terwijl Jezus verder trok naar Golgotha om daar het grote gevecht aan te gaan met het rijk van de duisternis.

Een gevecht wat Jezus alleen moest aangaan, waarbij geen mens met hem mee kon gaan. De mensheid bleef achter.

Jezus en Jezus alleen behaalde daar de overwinning op de dood en op het kwaad en wij mogen, door het geloof in Jezus, delen in die overwinning.

Wij mogen leven uit die overwinning.

Bij de beek Besor mogen wij als kwetsbare en verloren mensen in de overwinning van onze Koning Jezus meedelen. Dat is de gevende liefde van God.

16.

Ik las over ene Linda, die vaak brieven schreef aan haar vrienden. Maar ze ondertekende die brieven nooit met „hoogachtend“ of „hartelijke groeten“.

Ze ondertekende vaak met „bij de beek Besor, je Linda“.

Ze zag zichzelf niet als de moedige strijder, die dapper doormarcheert. Zij zag zichzelf niet op listige wijze de vijand verslaan om vervolgens triomfantelijk terug te keren met rijke buit. Nee. Ze zag zichzelf vaak achterblijven. Verzwakt. Kwetsbaar. Ze vond vaak zo weinig geloof en doorzettingsvermogen was ook niet haar sterkste kant.

Maar tot haar grote blijdschap had ze Jezus leren kennen en weet zij dat zij mag delen in zijn overwinning. En dat stelt het leven in een totaal nieuw perspectief.

17.

Lieve Mensen. God is een gevende God. Dit verhaal leert ons om ruimhartig en gul te zijn met wat wij van Hem hebben ontvangen. Wat we hebben ontvangen, mogen we delen met elkaar. Heel concreet:

- door te delen wat we hebben.
- door elkaar tot steun te zijn.
- door te bidden voor elkaar.
- door gastvrijheid te verlenen.

We leren uit dit verhaal dat God verlangt naar een omgeving, waarin de zwakkeren de steun van de sterken mogen ervaren. Een regel die tot op de dag van vandaag geldt.

We leven bij de beek Besor. We leven van de overwinning, die Jezus voor ons behaalde en we trekken samen op naar Gods Koninkrijk. En laten we niet vergeten dat we onderweg steun mogen zoeken bij de Heer, onze God. Net als bij David, wil God die steun verlenen, en we mogen erop vertrouwen dat we achteraf zeggen:

Hij leidde mij weg uit de nood en gaf mij ruimte, bevrijdde mij, omdat hij mij liefhad.

Amen.